

DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 11 september 2003 *

I mål C-197/99 P,

Konungariket Belgien, företrätt av A. Snoecx, i egenskap av ombud, biträdd av J.-M. de Backer, G. Vandersanden och L. Levi, avocats, med delgivningsadress i Luxemburg,

klagande,

med stöd av

Compagnie belge pour le financement de l'industrie SA (Belfin), företrätt av M. van der Haegen, D. Waelbroeck och A. Fontaine, avocats, med delgivningsadress i Luxemburg,

intervenient i andra instans

* Rättegångsspråk: franska.

angående överklagande av dom meddelad den 25 mars 1999 av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt (fjärde avdelningen i utökad sammansättning) i mål T-37/97, Forges de Clabecq mot kommissionen (REG 1999, s. II-859), i vilket det förs talan om upphävande av denna dom,

i vilket de andra parterna är:

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av G. Rozet, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande i första instans,

Forges de Clabecq SA i konkurs, Clabecq (Belgien),

sökande i första instans,

Région Wallonne

och

Société wallonne pour la sidérurgie SA (SWS), Liège (Belgien),

intervenienter i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.-P. Puissochet samt domarna C. Gulmann, F. Macken (referent), N. Colneric och J.N. Cunha Rodrigues,

generaladvokat: P. Léger,
justitiesekreterare: R. Grass,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 6 december 2001 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Konungariket Belgien har, genom ansökan som inkom till domstolen den 26 maj 1999, med stöd av artikel 49 i EKSG-stadgan för domstolen, överklagat förstainstansrättens dom av den 25 mars 1999 i mål T-37/97, Forges de Clabecq mot kommissionen (REG 1999, s. II-859) (nedan kallad den överklagade domen), varigenom förstainstansrätten ogillat den talan som väckts av bolaget Forges de Clabecq SA (nedan kallat Clabecq) om ogiltigförklaring av kommissionens beslut av den 18 december 1996, Stål EKSG — Forges de Clabecq (EGT L 106, 1997, s. 30) (nedan kallat det omtvistade beslutet), i vilket vissa finansiella stödåtgärder till förmån för Clabecq förklaras oförenliga med den gemensamma marknaden.

Tillämpliga bestämmelser

EKSG-fördraget

- 2 I artikel 4 i EKSG-fördraget föreskrivs följande:

”Följande åtgärder är oförenliga med den gemensamma marknaden för kol och stål och skall därför upphävas och förbjudas inom gemenskapen på det sätt som anges i detta fördrag:

...

- c) Subventioner eller statliga stödåtgärder eller särskilda pålagor som ålagts av staterna oavsett i vilken form det sker.

...”

- 3 I artikel 95 första och andra styckena i EKSG-fördraget anges följande:

”I alla i detta fördrag inte förutsedda fall som synes kräva ett beslut eller en rekommendation av Höga myndigheten för att inom ramen för den gemensamma

marknaden för kol och stål och i enlighet med artikel 5 förverkliga någon av de i artikel 2—4 närmare angivna målsättningarna för gemenskapen, kan detta beslut fattas eller denna rekommendation lämnas med rådets enhälliga samtycke och efter att den rådgivande kommittén hörts.

Beslutet eller rekommendationen skall ange eventuellt ifrågakommande sanktioner som skall bestämmas om på samma sätt.”

- 4 Kommissionen grundade sig på ovannämnda bestämmelser i artikel 95 i fördraget när den, i syfte att bemöta de krav som omstruktureringen av stålindustrin ställde, från början av 1980-talet införde ett gemenskapsrättsligt stödsystem som tillät att stålindustrin beviljades statligt stöd i ett begränsat antal fall. Detta system genomgick successiva anpassningar för att bemöta stålindustrins konjunkturanknutna svårigheter. Den rad av beslut som fattats härvidlag benämns ”regelverken för stöd till stålindustrin”.
- 5 Femte regelverket för stöd till stålindustrin, som inrättats genom kommissionens beslut nr 3855/91/EKSG av den 27 november 1991 om gemenskapsregler för stöd till stålindustrin (EGT L 362, s. 57, svensk specialutgåva, område 13, volym 21, s. 189) (nedan kallat femte regelverket), var tillämpligt under tiden den 1 januari 1992—den 31 december 1996.
- 6 Av artikel 1.1 i femte regelverket framgår att stöd till stålindustrin som finansierats av medlemsstaterna eller regionala eller lokala myndigheter eller genom statliga medel får betraktas som förenligt med en väl fungerande gemensam marknad endast om det uppfyller kraven i artiklarna 2—5 i regelverket.

- 7 Enligt artikel 1.2 i femte regelverket avses med stöd "även inslag av stöd i överföringar av statliga medel till stålföretag från medlemsstater, regionala eller lokala myndigheter eller andra organ i form av köp av aktier, kapitaltillskott eller jämförbar finansiering... som inte kan betraktas som tillförsel av egentligt riskkapital i enlighet med den investeringspraxis som är gängse i en marknads-ekonomi."
- 8 I artiklarna 2—5 i femte regelverket föreskrivs att det under vissa förutsättningar kan anses vara förenligt med den gemensamma marknaden att bevilja stöd till stålföretag för att täcka kostnader för forsknings- och utvecklingsprojekt, stöd för åtgärder för att nya lagstadgade miljöskyddsnormer skall uppfyllas av anläggningar som varit i drift i minst två år innan dessa nya normer infördes, stöd till stålföretag som för gott upphör med produktion av järn- och stålprodukter som omfattas av EKSG-fördraget och stöd för att täcka kostnader för ersättning till anställda som sägs upp eller förtidspensioneras samt vissa stöd till företag som är lokaliserade i Grekland, Portugal och förutvarande Tyska demokratiska republiken.
- 9 Enligt femte regelverket får emellertid varken driftstöd eller omstruktureringsstöd beviljas, utom i fall där det rör sig om företag som läggs ned.
- 10 I artikel 6.2 i femte regelverket anges att kommissionen i god tid skall underrättas om medlemsstaters eller regionala eller lokala myndigheters eller andra organs samtliga planer på finansiella stödåtgärder till förmån för stålföretag med användning av statliga medel.

- 11 I artikel 6.4 i femte regelverket stadgas följande:

”Om kommissionen efter att ha givit berörda parter tillfälle att yttra sig finner att stöd i ett visst fall är oförenligt med bestämmelserna i föreliggande beslut, skall den underrätta medlemsstaten i fråga om sitt beslut. Kommissionen skall fatta det beslutet högst tre månader efter det att den har erhållit den information som krävs för att bedöma det föreslagna stödet. Artikel 88 i fördraget skall tillämpas om en medlemsstat inte följer beslutet. De planerade åtgärder som avses i punkterna 1 och 2 får verkställas endast med kommissionens godkännande och på de villkor kommissionen anger.”

Bakgrund till tvisten och det omtvistade beslutet

- 12 Bakgrunden till tvisten, såsom den framgår av punkterna 6—21 i den överklagade domen, redovisas i det följande.
- 13 Clabecq var ett stålföretag bildat enligt belgisk rätt som under den tid det var i drift, tillverkade flytande stål och valsade helfabrikat.
- 14 Under den första delen av 1980-talet upprättades en rekonstruktionsplan för Clabecq och inom denna ram beviljades Clabecq flera lån av två belgiska bolag, Société nationale de crédit à l'industrie (nedan kallat SNCI) och Compagnie belge pour le financement de l'industrie SA (nedan kallat Belfin).

15 SNCI beviljade Clabecq följande fyra lån:

— Det första lånet, som uppgick till 1,5 miljarder BEF, innefattade

— ett första delbelopp på 820 miljoner BEF,

— ett andra delbelopp på 680 miljoner BEF.

— Det andra lånet uppgick till 850 miljoner BEF.

— Det tredje lånet uppgick till 1,5 miljarder BEF.

— Det fjärde lånet uppgick till 650 miljoner BEF.

16 Dessa lån benämndes vanligtvis "lånen från SNCI" och, som framgår av handlingarna i målet, hade den belgiska staten lämnat garanti för lånen.

17 Genom två beslut av den 16 december 1982 (nedan kallat 1982 års godkännandebeslut) och av den 31 juli 1985 (nedan kallat 1985 års godkännandebeslut)

godkände kommissionen på vissa villkor garantier som var knutna till en del av dessa lån från SNCI, däribland de garantier som avsåg det första och det fjärde lånet på 1,5 miljarder BEF respektive 650 miljoner BEF.

- 18 Belfin, som hade skapats för att säkerställa finansieringen av investeringar i syfte att omstrukturera den belgiska industrin och som till hälften ägdes av det allmänna, hade också beviljat Clabecq lån genom medel som lånats från kreditinstitut (nedan kallade lånen från Belfin).

— Det första lånet, som beviljades år 1991 och genom vilket två lån som beviljats åren 1988 och 1989 upphävdes och ersattes, uppgick till 300 miljoner BEF.

— Det andra lånet, som beviljades år 1994 och genom vilket ett år 1987 beviljat lån upphävdes och ersattes, uppgick till 200 miljoner BEF.

- 19 Genom skrivelse av den 25 juni 1996 underrättade de belgiska myndigheterna i enlighet med artikel 6.2 i femte regelverket kommissionen om en omstruktureringsplan som hade till syfte att låta Clabecq fortsätta sin verksamhet. Planen innefattade flera åtgärder, bland annat ett kapitaltillskott på 1,5 miljarder BEF och en omläggning av detta företags skulder.

- 20 Till följd av detta meddelande begärde kommissionen, i skrivelse av den 5 juli 1996, kompletterande upplysningar från de belgiska myndigheterna. Kommissionen ville bland annat veta om andra finansiella åtgärder än de som hade meddelats hade vidtagits. Kommissionen anmärkte att meddelandet av den

25 juni 1996 inte innehöll någon upplysning om villkoren för omläggningen av Clabecqs skulder och att det i pressen hade rapporterats om andra, icke anmälda, åtgärder. Kommissionen anmodade därför de belgiska myndigheterna att "till kommissionen ange huruvida de ovan nämnda åtgärderna eller andra eventuella åtgärder som skulle kunna utgöra stödåtgärder till förmån för företaget, har vidtagits samt alla upplysningar som kan göra det möjligt för kommissionen att bedöma dem mot bakgrund av kommissionens beslut nr 3855/91/EKSG".

- 21 De belgiska myndigheterna besvarade kommissionens begäran i skrivelse av den 23 juli 1996. Beträffande omläggningen av skulderna hade till skrivelsen fogats handlingar rörande en principöverenskommelse med SNCI och Belfin om att förlänga återbetalningsfristen med tre år. Denna principöverenskommelse var förenad med flera villkor, bland vilka enligt förstainstansrätten förekom Europeiska gemenskapens godkännande av kapitaltillskottet till Clabecq.

- 22 I de belgiska myndigheternas svar angavs vidare att åtgärderna i omstruktureringsplanen inte utgjorde statligt stöd, eftersom allmänna medel inte användes och då de svarade mot sådana åtgärder som skulle ha vidtagits av en rimligt aktsam privat investerare i en marknadsekonomi.

- 23 Genom kommissionens meddelande 96/C 301/03 enligt artikel 6.4 i beslut 3855/91/EKSG till övriga medlemsstater och andra berörda parter om Belgiens stödåtgärder till förmån för stålföretaget Forges de Clabecq (EGT C 301, s. 4), som offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* den 11 oktober 1996 (nedan kallat meddelandet av den 11 oktober 1996) riktade kommissionen en formell underrättelse till den belgiska regeringen i vilken denna anmodades att till kommissionen överlämna samtliga nödvändiga upplysningar för att bedöma Clabecqs situation. Därutöver uppmanades den belgiska regeringen och samtliga berörda personer att inom en månad inkomma med yttranden.

- 24 Konungariket Belgien besvarade denna formella underrättelse den 23 oktober 1996.
- 25 Den 18 december 1996 antog kommissionen det omtvistade beslutet, som har följande innehåll:

”Artikel 1

Följande åtgärder som Belgien vidtagit till förmån för Forges de Clabecq utgör stöd i enlighet med artikel 1.2 i beslut nr 3855/91/EKSG:

— ...

— Statliga garantier för lån från Belfin och SNCI.

— ...

Artikel 2

Stödet som nämns i artikel 1 är oförenligt med den gemensamma marknaden eftersom det inte överensstämmer med bestämmelserna i artik[arna] 2—5 i beslut nr 3855/91/EKSG, såsom föreskrivs i artikel 1.2 i detta beslut och är således förbjudet i enlighet med artikel 4 c i [EKSG]-fördraget.

...”

- 26 I artikel 3 i det omtvistade beslutet anmodade kommissionen de belgiska myndigheterna att ”upphäva det stöd som nämns i artikel 1 och kräva återbetalning av det stöd som utbetalats olagligt, med ränta från utbetalningsdagen, inom en tidsfrist på två månader från delgivningen av detta beslut”.
- 27 Vad gäller omläggningen av Clabecqs skulder konstaterade kommissionen att lånen från SNCI och Belfin omfattades av en statlig garanti. Dessa garantier utgjorde enligt kommissionen statligt stöd som skulle ha anmälts i enlighet med artikel 6.2 i femte regelverket. Kommissionen uppgav att ”[f]örlängningen av den statliga garantin med ytterligare tre år utgjorde en ökning av det stöd som omfattades av garantin”. Härav drog kommissionen slutsatsen att ”[g]arantierna för lånen från Belfin och SNCI och förlängningen av dessa till de uppskjutna förfallodagarna utgör statligt stöd” och att detta ”stöd är... olagligt eftersom det beviljats utan [dess] godkännande i förväg”.

Förfarandet vid förstainstansrätten och den överklagade domen

- 28 Clabecq väckte genom ansökan, som inkom till förstainstansrättens kansli den 25 februari 1997, talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet.
- 29 Genom handling som inkom till förstainstansrättens kansli den 21 mars 1997 gjorde kommissionen en invändning om rättegångshinder. Clabecq yttrade sig däröver den 2 maj 1997. Förstainstansrätten beslutade den 11 juli 1997 att invändningen om rättegångshinder skulle prövas i samband med att talan prövades i sak.
- 30 Genom beslut av ordföranden för förstainstansrättens tredje avdelning i utökad sammansättning av den 31 oktober 1997 tilläts Société wallonne pour la sidérurgie SA (nedan kallat SWS), Konungariket Belgien och regionen Vallonien att intervensera till stöd för Clabecqs yrkanden.
- 31 Inför förstainstansrätten åberopade Clabecq och intervenienterna i huvudsak sju grunder för ogiltigförklaring. Dessa rörde åsidosättande av artiklarna 4 och 95 i EKSG-fördraget, åsidosättande av 1982 års och 1985 års godkännandebeslut, åsidosättande av motiveringsskyldigheten, åsidosättande av rätten till försvar, av den grundläggande rätten till arbete, åsidosättande av ingressen till och syftena med EKSG- och EG-fördragen samt åsidosättande av proportionalitetsprincipen och likabehandlingsprincipen.
- 32 Konungariket Belgien stödde Clabecqs argumentation till stöd för de i Clabecqs talan åberopade ogiltighetsgrunderna i sin helhet, men koncentrerade sitt skriftliga yttrande till följande fyra grunder:

- 33 Beträffande den grund som gällde åsidosättande av artikel 4 i EKSG-fördraget anförde Konungariket Belgien för det första att kommissionen felaktigt hade ansett att Belfins lån till Clabecq omfattades av en statlig garanti. Konungariket Belgien anmärkte härvidlag att det endast var de lån som Belfin själv hade tagit vid bankerna som hade fått en sådan garanti och inte de lån som Belfin hade beviljat företagen.
- 34 Den belgiska regeringen anförde subsidiärt att den statliga garantin för de belopp som Belfin självt lånat alltid i sin tur garanteras av att låntagarna ställer säkerhet och att den således i själva verket är av privaträttslig art. Dessa låntagare bidrog nämligen till en "garantifond" till vilken Belfins lån var knutna. Statens krav mot Belfin på grund av att garantin för de av bolaget lånade beloppen infriats har enligt artikel 10 i Belfins bolagsordning uppgått till de belopp som utgör garantifonden. Även om förstainstansrätten skulle finna att Belfins lån omfattades av en garanti, var denna av privaträttslig art och utgjorde således inte ett statligt stöd.
- 35 Förstainstansrätten godtog inte denna grund av följande i punkt 70 i den överklagade domen anförda skäl:

"Vad avser SNCI:s och Belfins lån konstaterar förstainstansrätten inledningsvis att kommissionen inte har betecknat dem som stöd i sig, utan hävdat att de statliga garantierna för lånen utgjorde stöd. Förstainstansrätten konstaterar vidare att den belgiska regeringens argument att det inte förekom någon statlig garanti för lånen från Belfin, motsägs av en skrivelse av den 25 juni 1996 som Belfin tillställt sökanden och som SWS bifogat sin skrivelse av den 23 juli 1996 till kommissionen, av vilken framgår att principöverenskommelsen om tre års förlängning av återbetalningsfristen för de krediter Belfin hade beviljat sökanden var avhängig av '[s]tatens beslut (statlig kredit) att utsträcka sin garanti till att omfatta den förlängda återbetalningsfristen'. Att garantierna var statliga kan inte heller med fog bestridas."

- 36 För det andra anförde Konungariket Belgien, i samband med en grund som förstainstansrätten tolkade som ett påstående om åsidosättande av rättssäkerhetsprincipen, att det omtvistade beslutet såvitt gällde garantierna för lånen från SNCI stred mot 1982 års och 1985 års godkännandebeslut.
- 37 De statliga garantier som kommissionen kritiserade i det omtvistade beslutet rörde enligt Konungariket Belgien i själva verket garantier som omfattade dels ett delbelopp på 680 miljoner BEF av det första investeringslånet, som beviljades Clabecq i början av 1980-talet, dels ett sista lån på 650 miljoner BEF, som beviljades Clabecq år 1985. Enligt Konungariket Belgien hade dessa två lån på vissa villkor godkänts i 1982 års godkännandebeslut respektive 1985 års godkännandebeslut.
- 38 Under dessa omständigheter kunde inte kommissionen, med mindre än att den frångick sina tidigare beslut, granska dessa stödåtgärder med tillämpning av femte regelverket och därvid förklara att de var rättsstridiga och skulle återbetalas. I detta hänseende gjorde Konungariket Belgien gällande att denna medlemsstat hade iakttagit de villkor för godkännande som kommissionen hade uppställt år 1982 och år 1985 och att kommissionen under alla omständigheter inte hade vidtagit några sanktionsåtgärder med anledning av att villkoren hade åsidosatts.
- 39 Det ankom på kommissionen att i det omtvistade beslutet ange om den ansåg att omläggningarna av de två lån som beviljats av SNCI hade ändrat de godkända lånen på ett sådant sätt att dess godkännandebeslut inte längre på ett giltigt sätt omfattade de garantier som hade godkänts åren 1982 och 1985.

40 Förstainstansrätten godtog inte denna grund av följande skäl:

”99 I förevarande fall kan det konstateras att år 1996 omfattades de statliga garantierna för lånen från SNCI och Belfin inte längre av kommissionens godkännande i 1982 års och 1985 års beslut. Under tiden efter nämnda beslut hade de belgiska myndigheterna nämligen gjort betydande ändringar i villkoren för återbetalning av dessa lån, vilka var särskilt förmånliga för [Clabecq]. Det framgår exempelvis av den belgiska regeringens förklaringar... att belgiska staten hade avskrivit 198 miljoner [BEF] vad avser krediten på 680 miljoner [BEF] och att den hade förlängt återbetalningsfristen med flera år för olika krediter som SNCI hade beviljat och förlängt giltighetstiden för därtill knutna statliga garantier.

100 Dessa ändringar hade inte anmälts till kommissionen och kan inte anses vara förenliga med villkoren för de godkännanden som meddelades år 1982 och år 1985. I 1982 års beslut hade kommissionen upplyst den belgiska regeringen om att godkännandet av den delgivna åtgärden var avhängigt av att sökanden slutade att söka lösa sina problem genom hjälp från staten. Detta villkor för godkännandet har klart åsidosatts genom de belgiska myndigheternas senare ändringar av den tillåtna åtgärden. I 1985 års beslut preciserade kommissionen att det godkända stödet skulle ha lämnats före den 31 december 1985. Detta villkor utgjorde hinder för senare betydande ändringar till sökandens förmån i de godkända lånen till sökandens förmån. Kommissionens godkännande av statligt stöd kan hur som helst endast omfatta de åtgärder som har anmälts till den och kan inte anses ha fortsatta verkningar efter utgången av den tidsfrist som ursprungligen hade föreskrivits för verkställighet av åtgärdena.”

41 För det tredje angav Konungariket Belgien, i fråga om en sista förlängning av garantierna för lånen från SNCI att förlängningen av återbetalningsfristerna i

anledning av omläggningen av de skulder som anges i meddelandet av den 25 juni 1996, att det omtvistade beslutet hade en felaktig motivering på grund av en felaktig bedömning av sakomständigheterna och ett åsidosättande av artikel 6 i femte regelverket.

- 42 Konungariket Belgien erinrade om att kommissionen i det omtvistade beslutet hade ansett att förlängningen med en period av ytterligare tre år av de statliga garantier som var knutna till lånen från SNCI och Belfin utgjorde ett olagligt stöd på grund av att den hade beviljats utan föregående godkännande från kommissionen. Konungariket Belgien ansåg att denna bedömning var oriktig eftersom den omtvistade förlängningen hade anmälts till kommissionen i vederbörlig ordning den 25 juni 1996 och aldrig hade verkställts, i enlighet med artikel 6.2 och 6.4 i femte regelverket. Kommissionen hade alltså haft fel när den i detta beslut angav att det var fråga om olagligt stöd "eftersom det beviljats utan kommissionens godkännande i förväg".

- 43 Förstainstansrätten tog inte ställning till den grunden.

- 44 Konungariket Belgien gjorde för det fjärde gällande att beslutet var bristfälligt motiverat, eftersom kommissionen hade underkänt lånen från SNCI och Belfin utan att ange exakt vilka lån det rörde sig om och vad som ansågs utgöra stöd i de garantier som var knutna till dessa lån. Konungariket Belgien ansåg mot denna bakgrund att det inte var möjligt att förstå räckvidden av artikel 3 i det omtvistade beslutet, i vilken det angavs att "Belgien skall upphäva det stöd som nämns i artikel 1 och kräva återbetalning av det stöd som utbetalats olagligt, med ränta från utbetalningsdagen".

- 45 I punkt 110 i den överklagade domen underkände förstainstansrätten denna grund med följande motivering:

”... den belgiska regeringen [har] fel när den hävdar att det inte går att avgöra vilka lån som det rör sig om. Det framgår klart av det ifrågasatta beslutet att det är samtliga garantier för samtliga lån från Belfin och SNCI som avses.”

- 46 Förstainstansrätten fann att talan inte heller kunde bifallas på de av Clabecq och övriga intervenienter åberopade grunderna och ogillade därför talan i dess helhet.

Överklagandet

Yrkanden som framställts i målet om överklagande

- 47 Konungariket Belgien har yrkat att domstolen skall

— upphäva den överklagade domen såvitt de av Konungariket Belgien åberopade grunderna till stöd för Clabecqs yrkanden i förstainstansrätten underkänts, i den del de hänför sig till ”[s]tatliga garantier för lån från Belfin och SNCI”,

— bifalla Konungariket Belgiens yrkanden i förstainstansrätten i den del de hänför sig till ”statliga garantier för lån från Belfin och SNCI” och följaktligen ogiltigförklara det omtvistade beslutet, såvitt avser dessa garantier,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

48 Kommissionen har yrkat att domstolen skall

— i första hand ogilla överklagandet,

— i andra hand ogilla yrkandet om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet, och

— förplikta Konungariket Belgien att ersätta rättegångskostnaderna.

49 Genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 17 september 1999 har Belfin begärt att få intervensera till stöd för Konungariket Belgiens yrkanden.

50 Domstolens ordförande har i beslut av den 24 januari 2000 bifallit denna begäran.

- 51 Belfin har yrkat att den överklagade domen skall upphävas och följaktligen att det omtvistade beslutet skall ogiltigförklaras samt att kommissionen skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

Grunderna för överklagandet

- 52 Konungariket Belgien har till stöd för överklagandet åberopat sju grunder. De två första, som avser lånen från såväl SNCI som från Belfin avser åsidosättande av motiveringsskyldigheten enligt artiklarna 30 och 46 första stycket i EKSG-stadgan för domstolen. Den tredje och den fjärde grunden, vilka särskilt rör lånen från SNCI, avser åsidosättande av rättssäkerhetsprincipen och motiveringsskyldigheten. Den femte, den sjätte och den sjunde grunden, vilka särskilt rör Belfinlånen, avser missuppfattning av den bevisning som förebringats i förstainstansrätten och bristfällig motivering av den överklagade domen samt felaktig rättstillämpning.

Prövning av överklagandet

Den första grunden: Garantierna för lånen från SNCI och Belfin, påstående om åsidosättande av motiveringsskyldigheten

Parternas argument

- 53 Enligt den belgiska regeringen har förstainstansrätten inte identifierat de lån från SNCI och Belfin eller de därtill knutna garantierna som kommissionen åsyftat,

och särskilt inte de berörda lånen från SNCI, trots att Clabecq hade ifrågasatt just bristen på motivering av det omtvistade beslutet i det avseendet.

- 54 Den belgiska regeringen har anfört att förstainstansrätten, i likhet med kommissionen, har hänvisat till dessa lån som "lånen från SNCI och Belfin" utan att precisera vilka lån det rör sig om. En sådan identifiering är emellertid nödvändig, eftersom flera lån har beviljats Clabecq och då samtliga dessa lån omfattas av en statlig garanti, med undantag av lånen från Belfin.
- 55 Förstainstansrätten hade enligt den belgiska regeringen att ta ställning till avsaknaden av identifiering av de lån som avses i det omtvistade beslutet. Förstainstansrättens slutsats att kommissionen hade identifierat dessa lån tillräckligt har inte motiverats på ett korrekt sätt varför den överklagade domen enligt den belgiska regeringen är bristfälligt motiverad.
- 56 Kommissionen har erinrat om att motiveringen av ett beslut skall bedömas i sitt sammanhang och motiveringen av ett beslut genom vilket ett förfarande avslutas kan och skall, såväl i fråga om förfaranden avseende stöd enligt EKSG-fördraget som avseende stöd enligt EG-fördraget, bedömas mot bakgrund av bland annat det beslut genom vilket förfarandet inletts. Kommissionen har gjort gällande att den inte kan klandras för att inte tillräckligt ha motiverat det omtvistade beslutet när medlemsstaten inte har iakttagit den samarbetskyldighet som åvilar den, vilken innefattar en informationsskyldighet.
- 57 Vad beträffar motiveringen av den överklagade domen har kommissionen gjort gällande att det saknades behov av att närmare utveckla motiveringen då det är uppenbart att det är fråga om en tillämpning av fast rättspraxis och om tillämpningen av en princip om god tro hos den medlemsstat som skall samarbeta med kommissionen.

Domstolens bedömning

58 Domstolen konstaterar inledningsvis att den första grunden kan tolkas så, att den avser såväl åsidosättandet av det formella kravet på motivering av den överklagade domen som en felaktig motivering såvitt avser identifieringen av de här aktuella lånen.

59 Vad gäller det formella kravet på motivering erinrar domstolen om att förstainstansrätten i ifrågavarande fall i punkt 8 i den överklagade domen beskrev lånen från SNCI på följande sätt:

”Under den första delen av 1980-talet upprättades en rekonstruktionsplan för sökanden och inom denna ram beviljades sökanden flera investeringskrediter. Dessa krediter omfattades i huvudsak av en statlig garanti. Den första krediten uppgick till 1,5 miljarder [BEF], den andra till 850 miljoner [BEF] och den tredje till 1,5 miljarder [BEF]. Den fjärde och sista krediten i denna serie beviljades år 1985 och uppgick till 650 miljoner [BEF]. Dessa krediter med statlig garanti kallas vanligen ’SNCI-krediter’.”

60 Vidare framgår av punkt 9 i den överklagade domen att Belfin beviljade Clabecq flera lån av medel som lånats från kreditinstitut, nämligen ”ett lån på 300 miljoner [BEF] år 1991, och 200 miljoner [BEF] år 1994...”.

61 I punkt 110 i den överklagade domen uttalade förstainstansrätten att ”[d]et [klart framgår] av det [omtvistade] beslutet att det är samtliga garantier för samtliga lån från Belfin och SNCI som avses”.

- 62 Förstainstansrätten fann följaktligen att kommissionen hade underkänt de statliga garantier som var knutna till de fyra lånen från SNCI och de garantier som var knutna till de två lånen från Belfin, såsom de beskrivits i den överklagade domen.
- 63 Härav följer att förstainstansrätten iakttog det formella kravet på motivering enligt artikel 30 i EKSG-stadgan för domstolen, som enligt artikel 46 första stycket i samma stadga skall tillämpas på förstainstansrätten, och i vilken föreskrivs att domar skall ange skälen för domsluten.
- 64 Vad angår identifieringen av lånen påpekar domstolen emellertid, i likhet med generaladvokaten i punkterna 49—61 i sitt förslag till avgörande, att även om det i det omtvistade beslutet endast anges att garantierna för "lånen från SNCI och Belfin" och förlängningen av deras giltighet utgjorde olagligt stöd är det tydligt att detta beslut om det läses mot bakgrund av meddelandet av den 11 oktober 1996 och betraktas i sitt sammanhang endast avser de statliga garantier som var knutna till dels det andra delbeloppet på 680 miljoner BEF av det första lånet från SNCI, dels det fjärde lånet från SNCI på 650 miljoner BEF, dels de två lånen från Belfin, vilka uppgick till 300 miljoner BEF respektive 200 miljoner BEF.
- 65 I artikel 3 i det omtvistade beslutet konstateras först att det ifrågavarande statliga stödet inte är förenligt med den gemensamma marknaden varefter de belgiska myndigheterna anmodas att upphäva detta stöd och kräva dess återbetalning. Upphävandet av det olagliga stödet genom en återbetalning var nämligen en logisk följd av att det konstaterades att stödet var oförenligt med den gemensamma marknaden, eftersom det därigenom var möjligt att återställa den tidigare situationen.
- 66 Genom att de i det omtvistade beslutet angivna lånen från SNCI och Belfin samt de därtill knutna garantierna identifieras felaktigt i den överklagade domen antyds däri felaktigt att samtliga lån från SNCI och Belfin, och därmed samtliga verkställighetsåtgärder, omfattas av artikel 3 i det omtvistade beslutet.

- 67 Genom att således felaktigt identifiera de lån från SNCI och Belfin som avses med det omtvistade beslutet har förstainstansrätten missuppfattat beslutets räckvidd. Den överklagade domen skall därför upphävas i det avseendet.

Talan vid förstainstansrätten

- 68 Enligt artikel 61 första stycket i domstolens stadga skall domstolen när den upphäver förstainstansrättens avgörande antingen själv slutligt avgöra målet, om detta är färdigt för avgörande, eller återförvisa målet till förstainstansrätten för avgörande.
- 69 I förevarande fall är målet färdigt för avgörande i denna fråga. Domstolen skall pröva den grund som av Konungariket Belgien åberopades i förstainstansrätten och enligt vilken motiveringsskyldigheten åsidosatts i fråga om identifieringen av lånen från SNCI och Belfin samt de därtill knutna statliga garantierna, allt för att avgöra huruvida det härmed är möjligt att bifalla Clabecqs yrkanden vid förstainstansrätten eller huruvida underkännandet av denna grund innebär att de andra grunderna för överklagandet måste prövas.

Parternas argument

- 70 Den belgiska regeringen gjorde i förstainstansrätten gällande att det omtvistade beslutet inte är tillräckligt motiverat mot bakgrund av artikel 15 första stycket i EKSG-fördraget, eftersom kommissionen har underkänt de till lånen från SNCI och Belfin knutna garantierna, utan att ange exakt vilka lån som avses och vad som däri anses utgöra stöd. I avsaknad av denna precisering är det inte möjligt att förstå artikel 3 i det omtvistade beslutet, nämligen att "Belgien skall upphäva det stöd som nämns i artikel 1 och kräva återbetalning av det stöd som utbetalats olagligt, med ränta från utbetalningsdagen".

- 71 Kommissionen har härvidlag åberopat samma argument som dem som redovisas i punkt 56 i denna dom.

Domstolens bedömning

- 72 Enligt fast rättspraxis beträffande artikel 253 EG, vilken kan tillämpas på artikel 15 KS, skall den motivering som krävs enligt denna artikel vara anpassad till rättsaktens beskaffenhet. Den motivering som krävs enligt artikel 253 EG skall vara anpassad till rättsaktens beskaffenhet. Av motiveringen skall klart och tydligt framgå hur den institution som har antagit rättsakten har resonerat, så att de som berörs därav kan få kännedom om skälen för den vidtagna åtgärden och så att domstolen ges möjlighet att utöva sin prövningsrätt. Det krävs dock inte att alla relevanta faktiska och rättsliga omständigheter anges i motiveringen, eftersom bedömningen av om motiveringen av ett beslut uppfyller kraven i artikel 253 EG inte skall ske endast utifrån rättsaktens ordalydelse utan även utifrån sammanhanget och reglerna på det ifrågasatta området (se bland annat dom av den 2 april 1998 i mål C-367/95 P, kommissionen mot Sytraval och Brink's France, REG 1998, s. I-1719, punkt 63, och av den 12 december 2002 i mål C-5/01, Belgien mot kommissionen, REG 2002, s. I-11991, punkt 68).
- 73 Som påpekats i punkt 64 i denna dom är det möjligt att av det omtvistade beslutet, om det läses mot bakgrund av meddelandet av den 11 oktober 1996 och betraktas i sitt sammanhang, utläsa att det ifrågasatta stödet utgjordes av de statliga garantier som var knutna till vissa av lånen från SNCI och Belfi, nämligen det andra delbeloppet på 680 miljoner BEF av det första lånet från SNCI, det fjärde lånet från SNCI på 650 miljoner BEF och de två lånen från Belfin, vilka uppgick till 300 miljoner BEF respektive 200 miljoner BEF.
- 74 Vidare framgår tydligt av punkt 5 i överklagandet att Konungariket Belgien hade identifierat just de lån som avses i det omtvistade beslutet och de därtill hörande ifrågasatta stöden.

- 75 Eftersom den i förstainstansrätten åberopade första grunden, enligt vilken motiveringsskyldigheten åsidosatts i fråga om identifieringen av lånen från SNCI och Belfin samt de därtill knutna statliga garantierna, inte kan vinna framgång, skall de övriga grunderna för överklagandet prövas.

Den andra grunden: Garantierna för lånen från SNCI och Belfin, påstående om åsidosättande av motiveringsskyldigheten

Parternas argument

- 76 Som andra grund har Konungariket Belgien påstått att den överklagade domen har ytterligare en brist i motiveringen.
- 77 Den belgiska regeringen har gjort gällande att den i förstainstansrätten ifrågasatte det omtvistade beslutets laglighet såvitt det däri angavs att förlängningen av de statliga garantierna för lånen från SNCI och Belfin utgjorde ett olagligt stöd. Förlängningen av garantierna hade nämligen anmälts i vederbörlig ordning i enlighet med artikel 6.2 i femte regelverket och hade varken verkställts eller beviljats under hela den tid kommissionen granskade Clabecqs situation. Eftersom denna granskning ledde till ett negativt beslut verkställdes aldrig förlängningen (se punkterna 41 och 42 i denna dom).
- 78 Enligt den belgiska regeringen har förstainstansrätten emellertid inte prövat denna grund och den har därmed åsidosatt sin motiveringsskyldighet.

- 79 Kommissionen har gjort gällande att det enda påstående som förekom i Konungariket Belgiens interventionsinlaga i förstainstansrätten, till vilken det uttryckligen hänvisas i överklagandet, var ett ifrågasättande av det omtvistade beslutet såvitt det däri har fastställts att förlängningarna av garantierna för lånen från SNCI och Belfin är olagliga. Enligt kommissionen kan den belgiska regeringen därför inte kritisera den överklagade domen för att en grund som inte förekom i interventionsinlagan inte har prövats där. Kommissionen anser att den i överklagandet åberopade grunden skall avvisas i den delen.

Domstolens bedömning

- 80 Det är i förevarande fall ostridigt att förstainstansrätten inte har prövat den grund enligt vilken förlängningen av de statliga garantierna för lånen från SNCI och Belfin inte utgjorde ett olagligt stöd eftersom förlängningen hade anmälts i vederbörlig ordning den 25 juni 1996 och eftersom den inte vare sig verkställdes eller beviljades under hela den tid kommissionen granskade Clabecqs situation. Detta argument åberopades uttryckligen av Konungariket Belgien i punkterna 30—32 och 45 i dess interventionsinlaga i förstainstansrätten.
- 81 Förstainstansrättens skyldighet att motivera sina beslut kan förvisso inte tolkas så, att den är tvungen att i detalj bemöta varje argument som åberopats av en part, särskilt om argumentet inte är tillräckligt klart och precist och inte stöds av tillräckligt utförlig bevisning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 mars 2001 i mål C-274/99 P, Connolly mot kommissionen, REG 2001, s. I-1611, punkt 121).
- 82 Det kan emellertid i förevarande fall konstateras för det första att den aktuella grunden var tillräckligt klar och precis för att det skulle vara möjligt för förstainstansrätten att ta ställning till den. Att parterna var oeniga beträffande bevisen för den påstådda anmälan av den 25 juni 1996 innebär för det andra inte

att förstainstansrätten var befriad från att iaktta skyldigheten att pröva denna grund med hänsyn till att det i målet fanns tillräckliga uppgifter för att den skulle kunna avgöra om förlängningen av de statliga garantierna för lånen från SNCI och Belfin hade blivit vederbörligen anmälda den 25 juni 1996 eller, i vart fall, om det omtvistade beslutet mot bakgrund av det sammanhang vari det hade antagits var felaktigt.

- 83 Domstolen konstaterar följaktligen att den av Konungariket Belgien åberopade andra grunden, enligt vilken den överklagade domen är bristfälligt motiverad skall godtas och att domen skall upphävas i den del det omtvistade beslutet fastställts såvitt avser de statliga garantierna för lånen från SNCI och Belfin.

Förfarandet vid förstainstansrätten

- 84 Eftersom målet också är färdigt för avgörande i denna fråga skall domstolen i enlighet med artikel 61 första stycket i domstolens stadga pröva den grund som Konungariket Belgien åberopat i förstainstansrätten, som avser åsidosättande av artikel 6 i femte regelverket.
- 85 Efter genomgång av handlingarna finner domstolen emellertid att denna i förstainstansrätten åberopade grund inte kan leda till framgång för talan.
- 86 Lagenligheten av ett beslut avseende stöd skall nämligen bedömas mot bakgrund av den information som kommissionen kunde ha tillgång till när den antog beslutet (se dom av den 5 oktober 2000 i mål C-288/96, Tyskland mot kommissionen, REG 2000, s. I-8237, punkt 34, och av den 24 september 2002 i de förenade målen C-74/00 P och C-75/00 P, Falck och Acciaierie di Bolzano mot kommissionen, REG 2002, s. I-7869, punkt 168).

- 87 En medlemsstat kan inte i syfte att bestrida lagenligheten av ett beslut om statligt stöd åberopa omständigheter som den har underlåtit att informera kommissionen om under det administrativa förfarandet (dom av den 14 september 1994 i de förenade målen C-278/92—C-280/92, Spanien mot kommissionen, REG 1994, s. I-4103, punkt 31, och av den 13 juni 2002 i mål C-382/99, Nederländerna mot kommissionen, REG 2002, s. I-5163, punkt 76).
- 88 Om beslutet att inleda det förfarande som föreskrivs i artikel 6.4 i femte regelverket innehåller en tillfredsställande preliminär analys, som gjorts av kommissionen, en analys av vilken skälen till att den hyser tvivel om huruvida stödet i fråga är förenligt med den gemensamma marknaden framgår, ankommer det på den berörda medlemsstaten och, i förekommande fall, på stödmottagaren att inkomma med uppgifter som visar att stödet är förenligt med den gemensamma marknaden (domen i det ovannämnda målet Falck och Acciaierie di Bolzano mot kommissionen, punkt 170).
- 89 I de belgiska myndigheternas anmälan till kommissionen av den 25 juni 1996 angående omstruktureringsplanen angavs endast att SNCI och Belfin hade träffat en principöverenskommelse i fråga om omläggningen av de långfristiga skulderna och omprövningen av räntesatserna. Denna anmälan innehöll inga ytterligare upplysningar angående garantierna.
- 90 Under det skriftliga förfarandet i domstolen har Konungariket Belgien dessutom uppgett att ”det aldrig framstod som nödvändigt för sökanden att betona att förlängningen med tre år av återbetalningsfristerna inte hade genomförts eftersom detta inte hade påståtts av kommissionen och då det inte heller framgick av någon av de handlingar som ingick i skriftväxlingen mellan de belgiska myndigheterna och kommissionen”.
- 91 I meddelandet av den 11 oktober 1996 angav kommissionen emellertid uttryckligen att omförhandlingen av de långfristiga skulderna hade lett till ett uppskov på tre år av samtliga förfallodagar och en sänkning av räntesatserna samt att dessa åtgärder hade genomförts. De belgiska myndigheterna underlät dock att bestrida dessa påståenden.

- 92 De belgiska myndigheternas svar på detta meddelande innehåller inga uppgifter som justerar eller tydliggör uppgifterna angående omläggningen av Clabecqs skulder.
- 93 Varken Clabecq eller Konungariket Belgien har heller vid någon tidpunkt påstått att motiveringen i meddelandet av den 11 oktober 1996 inte gjorde det möjligt för dem att utöva sina rättigheter.
- 94 Av det ovanstående följer att kommissionen, med hänsyn till de uppgifter som de belgiska myndigheterna lämnade till kommissionen under det administrativa förfarandet, har kunnat anse att förlängningarna av de statliga garantierna hade genomförts utan att den dessförinnan hade godkänt dem.
- 95 Domstolen finner därför att Konungariket Belgiens i förstainstansrätten åberopade grund, enligt vilken artikel 6 i femte regelverket åsidosatts, inte kan leda till bifall för talan och att de övriga grunderna för överklagandet skall prövas.

Den tredje och den fjärde grunden: Garantierna för lånen från SNCI, påstående om att rättssäkerhetsprincipen och motiveringsskyldigheten har åsidosatts

- 96 Med hänsyn till att dessa två grunder rör garantierna för lånen från SNCI och bland annat avser 1982 års och 1985 års godkännandebeslut, skall de handläggas gemensamt.

Parternas argument

- 97 Den belgiska regeringen har erinrat om att de av kommissionen i det omtvistade beslutet kritiserade statliga garantierna rör dels det andra delbeloppet på 680 miljoner BEF av det första lånet från SNCI till Clabecq, dels det sista lånet på 650 miljoner BEF, som SNCI år 1985 beviljade Clabecq.
- 98 Den belgiska regeringen har uppgett att dessa lån godkändes på vissa villkor genom 1982 års respektive 1985 års godkännandebeslut och har klandrat förstainstansrätten för att den funnit att de belgiska myndigheterna inte kunde åberopa dessa två beslut.
- 99 Enligt den belgiska regeringen har förstainstansrätten resonerat felaktigt genom att dels finna att 1982 års godkännandebeslut innebar att godkännandet av den statliga garantin för det andra delbeloppet på 680 miljoner BEF av det första lånet från SNCI var avhängigt av att sökanden inte fick något ytterligare ekonomiskt stöd av den belgiska staten. Detta villkor förekommer inte bland de villkor för godkännande som kommissionen ställt upp. Denna felaktiga bedömning har medfört att rättssäkerhetsprincipen åsidosatts eftersom den medfört att förstainstansrätten förvägrat de belgiska myndigheterna möjligheten att åberopa 1982 års godkännandebeslut.
- 100 Vidare har förstainstansrätten enligt den belgiska regeringen felaktigt ansett att ändringarna i det fjärde lånet från SNCI, nämligen lånet på 650 miljoner BEF, stred mot de i 1985 års godkännandebeslut uppställda villkoren trots att dessa

ändringar tvärtom endast bestod i att vissa avbetalningsfrister för lånet förlängdes utan att själva återbetalningstiden ändrades.

- 101 Under alla omständigheter har den belgiska regeringen gjort gällande att förstainstansrätten inte har angett varför ändringarna i återbetalningsplanen utgör betydande ändringar i de statliga garantier som godkändes åren 1982 och 1985. Den överklagade domen är därför bristfälligt motiverad.
- 102 Kommissionen har uppgett att de belgiska myndigheterna inte vid någon tidpunkt under det förfarande som ledde till det omtvistade beslutet påstått att omläggningen av skulderna utgjorde statligt stöd som redan omfattades av ett godkännandebeslut av kommissionen. Det var först i samband med interventionsinlagan som Konungariket Belgien gjorde gällande att de garantier som hade beviljats för lånen från SNCI till Clabecq var godkända enligt 1982 års och 1985 års godkännandebeslut.
- 103 Kommissionen har betonat att SNCI önskade få en ytterligare statlig garanti och gjorde förlängningen av återbetalningsfristen för dessa lån beroende av denna säkerhet, vilket uppenbarligen inte skulle ha varit fallet om garantin i fråga inte hade ansetts innebära en betydande ändring. Frågan om förlängningen av återbetalningsfristerna för lånen och det ytterligare bidrag som den statliga garantin för de nya återbetalningsfristerna innebär utgör för såväl kreditinstitutet, nämligen SNCI, som den stat som ställer garantin en viktig fråga som är en förutsättning för själva åtgärden och som kräver ett beslut på regeringsnivå.
- 104 Enligt kommissionen bortser Konungariket Belgien från att de förhållanden under vilka de olika på varandra följande omförhandlingarna av de aktuella lånen skedde i betydande mån har förändrat de omständigheter och mål mot bakgrund av vilka *ad hoc*-stöden ursprungligen godkändes.

- 105 Mot bakgrund av dessa omständigheter anser kommissionen att förstainstansrätten med rätta dels har underlåtit att underkänna det omtvistade beslutet på grund av ett påstått åsidosättande av 1982 års och 1985 års godkännandebeslut, dels har ansett att det omtvistade beslutet inte strider mot rättssäkerhetsprincipen.

Domstolens bedömning

- 106 Inledningsvis erinrar domstolen om att kommissionen, som framgår av punkt 17 i denna dom, genom 1982 års och 1985 års godkännandebeslut på vissa villkor godkände de garantier som var knutna till en del av lånen från SNCI, däribland de som avsåg det första lånet på 1,5 miljarder BEF, som bestod av två delbelopp på 820 miljoner BEF respektive 680 miljoner BEF, och det fjärde lånet på 650 miljoner BEF.
- 107 I det omtvistade beslutet erinrar kommissionen om att en statlig garanti för penninglån i princip utgör statligt stöd som skall anmälas till kommissionen och som inte får genomföras utan dess godkännande. Kommissionen uppger dessutom att "[f]örlängningen av den statliga garantin med ytterligare tre år utgjorde en ökning av det stöd som omfattades av garantin". Slutligen drar kommissionen slutsatsen att garantierna för lånen från Belfin och SNCI och förlängningen av dessa till de uppskjutna förfallodagarna utgör statligt stöd som dessutom "är... olagligt eftersom det beviljats utan kommissionens godkännande i förväg".
- 108 För att avgöra om förstainstansrätten har åsidosatt rättssäkerhetsprincipen och motiveringsskyldigheten genom att inte underkänna det omtvistade beslutet i

detta hänseende, bör det undersökas huruvida de av kommissionen anförda skälen för att anse att förlängningen av garantierna inte omfattades av 1982 års och 1985 års godkännandebeslut var befogade och huruvida förstainstansrätten tillräckligt har motiverat sin dom i detta hänseende.

- 109 Som förstainstansrätten funnit i punkt 99 och i punkt 100 första meningen i den överklagade domen var förlängningen av garantierna för SNCI-lånen med tre ytterligare år sådan att den ändrade de godkända stöden, på så sätt att 1982 års och 1985 års godkännandebeslut, som de belgiska myndigheterna inte nämnde i det administrativa förfarandet, under alla omständigheter inte längre på ett giltigt sätt kunde omfatta de godkända garantierna. Dessa betydande ändringar i villkoren för återbetalning av dessa lån borde alltså ha anmälts till kommissionen enligt artikel 6.2 i femte regelverket. När så inte skedde utgjorde förlängningen av garantierna ett olagligt stöd. Den motivering som anges i punkt 99 och punkt 100 första meningen i den överklagade domen är således tillräcklig för att motivera ett godtagande av kommissionens ståndpunkt att ifrågavarande stöd var olagligt stöd som inte godkänts genom tidigare beslut.
- 110 Det saknas därför anledning att pröva huruvida de överflödiga skälen i punkt 100 andra, tredje och fjärde meningarna i den överklagade domen, i vilken innehållet i 1982 års och 1985 års godkännandebeslut tolkas, är grundade.
- 111 Mot bakgrund av det ovanstående konstaterar domstolen att förstainstansrätten i förevarande fall inte har åsidosatt vare sig skyldigheten att redovisa skälen för domen vad beträffar frågan huruvida det omtvistade beslutet är välgrundat, såvitt de belgiska myndigheterna däri förvägras möjligheten att åberopa 1982 års och 1985 års godkännandebeslut, eller rättssäkerhetsprincipen.

- 112 Överklagandet kan därför inte vinna bifall på den tredje och den fjärde grunden.

Den femte och den sjätte grunden: Garantierna för lånen från Belfin, påstående om att den i förstainstansrätten förebringade bevisningen missuppfattats, bristfällig motivering beträffande förekomsten av en garantifond och felaktig rättstillämpning

- 113 Med hänsyn till att dessa grunder rör lånen från Belfin och förstainstansrättens konstaterande att den statliga garantin avsåg lån som Belfin hade beviljat Clabecq, skall de handläggas gemensamt.

Parternas argument

- 114 Den belgiska regeringen har anfört att den överklagade domen är bristfälligt motiverad och att det i domen görs en felaktig tillämpning av begreppet statligt stöd eftersom det i domen i fråga om lånen från Belfin anges att den statliga garantin avser de lån som Belfin hade beviljat Clabecq.
- 115 Både Belfin och den belgiska regeringen har gjort gällande att skrivelsen av den 25 juni 1996 från Belfin till Clabecq, i vilken det hänvisas till protokollet från Belfins styrelsesammanträde den 24 juni 1996, som förstainstansrätten nämner i punkt 70 i den överklagade domen, inte på något sätt visar att den av den

belgiska staten beviljade garantin var knuten till lånen från Belfin. Enligt deras mening bekräftade skrivelsen endast att statens samtycke var nödvändigt för att åstadkomma uppskovet med förfallodagarna för de lån som Belfin självt hade tagit hos sina kreditgivare.

- 116 Belfin anser sig ha lagt fram detaljerad bevisning i förstainstansrätten som visar att endast de lån som hade tagits av Belfin självt omfattades av en garanti från den belgiska staten.
- 117 I andra hand har den belgiska regeringen kritiserat förstainstansrätten för att den underlåtit att i samband med sin undersökning av den statliga garantin för de lån Belfin själv tog hos olika kreditinstitut uttala sig om den omständigheten att det finns system med "garantier för garantier".
- 118 Kommissionen har gjort gällande att de belgiska myndigheterna inte för den hade nämnt någon omständighet som kunde motivera en annan tolkning av protokollet från Belfins styrelsesammanträde den 24 juni 1996 än den som kan utläsas av ordalydelsen i detta protokoll. Konungariket Belgien konstaterade dessutom i punkt 19 i dess interventionsinlägga till förstainstansrätten att "de mellan Belfin och Forges de Clabecq träffade låneavtalen inte har förelagts kommissionen för en föregående granskning".
- 119 Kommissionen har uppgett att de enda uppgifter den hade tillgång till härvidlag var de som hade framkommit vid utredningen inför det omtvistade beslutet i slutet av det förfarande som avses i artikel 6.4 i femte regelverket. Förstainstansrätten skulle ha bedömt den belgiska regeringens påstående om bristfällig motivering i belysning av dessa uppgifter.

- 120 Vad gäller den påstådda underlåtenheten att uttala sig om Konungariket Belgiens argument att det fanns en garantifond, har kommissionen också gjort gällande att förstainstansrättens bedömning av huruvida en sådan grund kunde leda till bifall endast kunde göras mot bakgrund av de uppgifter kommissionen hade tillgång till när den antog det omtvistade beslutet. Enligt kommissionen är det därför med rätta som förstainstansrätten inte har bifallit talan på denna grund, då de enda uppgifter kommissionen förfogade över var de som den hade tillgång till vid tidpunkten för meddelandet av den 11 oktober 1996.

Domstolens bedömning

- 121 Även om det endast är förstainstansrätten som är behörig att avgöra bevisvärdet av bevisningen (se dom av den 17 december 1998 i mål C-185/95 P, Baustahl-gewebe mot kommissionen, REG 1998, s. I-8417, punkt 24), kan en grund som innebär att bevisningen missuppfattats tas upp till sakprövning inom ramen för ett mål om överklagande (se dom av den 2 mars 1994 i mål C-53/92 P, Hilti mot kommissionen, REG 1994, s. I-667, punkt 42).
- 122 I förevarande fall synes dock ingen missuppfattning av bevisningen ha förelegat. Även om det antas att de av den belgiska regeringen i förstainstansrätten ingivna handlingarna, vilka nämns i punkt 110 i generaladvokatens förslag till avgörande, skulle kunna visa att den belgiska statens garanti inte avsåg lånen från Belfin har de inte ingivits i rätt tid, det vill säga innan det omtvistade beslutet antogs.

- 123 Med hänsyn till de upplysningar kommissionen förfogade över har förstainstansrätten för att underkänna den belgiska regeringens argument att lånen från Belfin inte omfattades av en statlig garanti med rätta i punkt 70 i den överklagade domen kunnat stödja sig på skrivelsen av den 25 juni 1996 från Belfin till Clabecq, vilken bifogats den skrivelse av den 23 juli 1996 som översänts från SWS till kommissionen som svar på kommissionens begäran om upplysningar av den 5 juli 1996.
- 124 Mot bakgrund av det ovanstående finner domstolen att förstainstansrätten, när den bedömde lagenligheten av det omtvistade beslutet mot bakgrund av de upplysningar kommissionen förfogade över vid tidpunkten då den antog detta beslut, inte missuppfattade den i förstainstansrätten förebringade bevisningen. Inte heller kan en felaktig rättstillämpning påvisas i förstainstansrättens resonemang.
- 125 Överklagandet kan därför inte vinna bifall på den femte och den sjunde grunden.
- 126 Den sjätte grunden avser en bristfällig motivering av den överklagade domen i fråga om det av Konungariket Belgien i förstainstansrätten åberopade argumentet att det i Belfin fanns system med "garantier för garantier" som gjorde att de ifrågavarande garantierna inte kunde betraktas som stöd. I detta hänseende angav förstainstansrätten i punkt 70 i domen att det faktum "[a]tt garantierna var statliga... inte heller med fog [kan] bestridas".
- 127 Detta svar från förstainstansrätten bemöter egentligen inte det väsentliga argument som åberopats av Konungariket Belgien och uppfyller absolut inte motiveringskravet.

- 128 Förstainstansrätten har inte redovisat de konkreta skälen till att den belgiska statens garantier, vilka påstås ha beviljats för de lån som Belfin själv tagit hos olika kreditinstitut, var förmåner som direkt eller indirekt beviljats medelst statliga medel, oavsett om det i Belfin fanns en ordning med lånegaranti. Förstainstansrätten har endast rent allmänt konstaterat att det inte kan bestridas att garantierna är statliga.
- 129 Förstainstansrättens bedömning av huruvida denna grund kunde leda till bifall för talan kan visserligen endast göras mot bakgrund av de uppgifter kommissionen hade tillgång till när den antog det omtvistade beslutet. Det är dock inte möjligt att av den överklagade domen, såsom den är avfattad, utläsa om Konungariket Belgien och Belfin verkligen hade överlämnat all relevant information i detta hänseende till kommissionen innan den antog detta beslut eller om det är på grund av avsaknaden av denna information som förstainstansrätten dömde som den gjorde.
- 130 Vid sådant förhållande har förstainstansrätten åsidosatt motiveringsskyldigheten enligt artiklarna 30 och 46 första stycket i EKSG-stadgan för domstolen och den överklagade domen skall därför upphävas i den delen.

Förfarandet vid förstainstansrätten

- 131 Eftersom målet är färdigt för avgörande i denna fråga skall domstolen pröva den grund som Konungariket Belgien åberopat i förstainstansrätten, som avser åsidosättande av artikel 4 c i EKSG-fördraget och artikel 1.2 i femte regelverket.

- 132 Den belgiska regeringen gjorde i förstainstansrätten gällande att den statliga garantin för de belopp som Belfin lånat alltid i sin tur garanteras av att de slutliga låntagarna ställer säkerhet. Enligt artikel 11 i Belfins bolagsordning är Belfins låntagare nämligen skyldiga att lämna bidrag till en garantifond i Belfin. Vidare framgår av artikel 10 i Belfins bolagsordning att statens krav mot Belfin med anledning av att garantin för de av bolaget lånade beloppen infriats brukar uppgå till de belopp som utgör garantifonden. Även om man antar att lånen från Belfin omfattas av statlig garanti, vilket den belgiska regeringen har bestritt, är denna garanti därför av privaträttslig art och utgör således inte ett statligt stöd.
- 133 De belgiska myndigheterna har dock inte vid någon tidpunkt under det administrativa förfarande som föregick det omtvistade beslutet nämnt att det enligt Belfins bolagsordning hade inrättats ett system med "garantier för garantier" och hur denna ordning fungerade. Som kommissionen med rätta anfört kan bedömningen av huruvida en sådan grund eventuellt kan godtas endast göras mot bakgrund av de uppgifter kommissionen hade tillgång till när den antog det omtvistade beslutet.
- 134 Härav följer att den belgiska regeringen, som underlåtit att under det administrativa förfarandet lämna väsentliga upplysningar i detta hänseende, inte senare kan göra gällande att kommissionen åsidosatt artikel 4 c i EKSG-fördraget och artikel 1.2 i femte regelverket.
- 135 Överklagandet kan därför inte bifallas på den av Konungariket Belgien i förstainstansrätten åberopade grunden, som avser åsidosättande av artikel 4 c i EKSG-fördraget och artikel 1.2 i femte regelverket.

Rättegångskostnader

- 136 Enligt artikel 122 första stycket i domstolens rättegångsregler skall domstolen besluta om rättegångskostnaderna när överklagandet bifalls och domstolen avgör målet slutligt.
- 137 Enligt artikel 69.2 i domstolens rättegångsregler, som enligt artikel 118 i dessa rättegångsregler skall tillämpas i mål om överklagande, skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna om detta har yrkats.
- 138 Emellertid framgår av artikel 69.3 i rättegångsreglerna att domstolen, om parterna ömsom tappar målet på en eller flera punkter, eller om särskilda omständigheter motiverar det, kan besluta att kostnaderna skall delas eller att vardera parten skall bära sin kostnad.
- 139 I förevarande fall skall beaktas att även om Konungariket Belgien inte har tappat målet om överklagande i sin helhet har domstolen funnit att överklagandet inte kan bifallas på någon av de grunder för ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet som Konungariket Belgien åberopat. Vid detta förhållande finner domstolen att Konungariket Belgien och kommissionen skall bära sina rättegångskostnader i domstolen.

- 140 I enlighet med artikel 69.4 tredje stycket i samma rättegångsregler, som enligt ovannämnda artikel 118 också skall tillämpas i mål om överklagande, kan rätten besluta att även andra intervenienter än medlemsstater och institutioner skall bära sina rättegångskostnader. Med tillämpning av denna bestämmelse skall Belfin bära sin rättegångskostnad.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

följande dom:

- 1) Europeiska gemenskapernas förstainstansrätts dom av den 25 mars 1999 i mål T-37/97, Forges de Clabecq mot kommissionen, upphävs i den del

— förstainstansrätten däri har missuppfattat räckvidden av kommissionens beslut 97/271/EKSG av den 18 december 1996, Stål EKSG — Forges de Clabecq, i vilket vissa finansiella stödåtgärder till förmån för Clabecq SA förklaras oförenliga med den gemensamma marknaden,

— den i strid med artiklarna 30 och 46 första stycket i EKSG-stadgan för domstolen är bristfälligt motiverad.

- 2) Överklagandet ogillas i övrigt.
- 3) Forges de Clabecq SA:s talan om ogiltigförklaring ogillas.
- 4) Konungariket Belgien, Europeiska gemenskapernas kommission och Compagnie belge pour le financement de l'industrie SA skall bära sina rättegångskostnader i domstolen.

Puissochet

Gulmann

Macken

Colneric

Cunha Rodrigues

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 11 september 2003.

R. Grass

J.-P. Puissochet

Justitiesekreterare

Ordförande på sjätte avdelningen